

تاریخچه هوش مصنوعی
است و ChatGPT فقط یکی از جدیدترین دستاوردهای این مسیر است.

مروری کوتاه بر تاریخچه هوش مصنوعی

۱۹۵۰ آلن تورینگ طرح این پرسش که «آیا ماشین می تواند فکر کند؟» و معرفی ایده آزمون تورینگ.
۱۹۵۶ کنفرانس دارتموث و شکل گیری رسمی اصطلاح «هوش مصنوعی» توسط گروهی از پژوهشگران به رهبری جان مک کارتی.

دهه های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ ورود سیستم های خبره و استفاده از هوش مصنوعی در صنعت، پزشکی و امور مالی.
دهه ۲۰۱۰ پیشرفت یادگیری عمیق (Deep Learning) و افزایش توان پردازشی باعث جهش بزرگ در تشخیص تصویر، گفتار و ترجمه ماشینی شد.

از ۲۰۲۲ تاکنون فراگیر شدن ابزارهای هوش مصنوعی مولد مانند ChatGPT و استفاده روزمره میلیون ها نفر در آموزش، برنامه نویسی، تولید محتوا و کسب و کار.
هوش مصنوعی یک فناوری نوظهور نیست؛ نتیجه دهه ها تحقیق است که امروز در دسترس همه قرار گرفته است.

گاهی تصور می کنیم هوش مصنوعی در یکی دو سال اخیر به وجود آمده است، اما واقعیت این است که ریشه های آن به بیش از هفتاد سال پیش بازمی گردد.

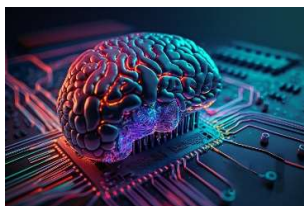
در سال ۱۹۵۰، آلن تورینگ این سؤال را مطرح کرد که آیا ماشین می تواند رفتاری از خود نشان دهد که از دید انسان هوشمند به نظر برسد. چند سال بعد، در کنفرانس دارتموث، اصطلاح "هوش مصنوعی" به طور رسمی مطرح شد و این حوزه شکل گرفت.

در دهه های بعد، هوش مصنوعی به تدریج وارد کاربردهای صنعتی، پزشکی و مالی شد. با پیشرفت یادگیری عمیق در دهه ۲۰۱۰، توانایی سیستم ها در تحلیل تصویر، گفتار و زبان به طور چشمگیری افزایش یافت.
امروز ابزارهایی مانند ChatGPT حاصل همین مسیر طولانی هستند. بنابراین، ما با یک فناوری ناگهانی روبه رو نیستیم، بلکه با نتیجه دهه ها پژوهش و پیشرفت علمی مواجه هستیم.»

این کارگاه، خود نمونه ای عملی از همکاری انسان و هوش مصنوعی است.

در طراحی سناریوی آموزشی، سازمان دهی مطالب، تهیه راهنمای مدرس و تدوین پیوست های آموزشی از ChatGPT به عنوان یک دستیار فکری استفاده شده است؛
اما انتخاب موضوعات، بازبینی نهایی، انطباق با نیازهای واحد فنی کارخانه و مسئولیت محتوای نهایی بر عهده مدرس بوده است.

هوش مصنوعی جایگزین متخصص نیست؛ بلکه دستیار اوست

- پیوست ۱: اکانت (Account) چیست؟
- پیوست ۲: روش‌های استفاده از ChatGPT وب و اپلیکیشن
- پیوست ۳: آشنایی با محیط ChatGPT
- پیوست ۴: نسخه رایگان و Plus چه تفاوتی دارند؟
- پیوست ۵: اصول امنیت اطلاعات هنگام استفاده از هوش مصنوعی
- پیوست ۶: واژه‌نامه اصطلاحات پرکاربرد
- پیوست ۷: ۱۰ پرامپت آماده برای شروع کار

پیوست شماره ۱ اکانت یا حساب کاربری چیست؟

اکانت (Account) یا حساب کاربری، هویت شما در یک سرویس اینترنتی است. هر زمان که وارد یک برنامه یا وبسایت می‌شوید، در واقع از اکانت خود استفاده می‌کنید. هر اکانت معمولاً شامل دو بخش اصلی است:

- نام کاربری یا آدرس ایمیل
- رمز عبور (Password)

این دو مورد مانند «کلید ورود» به حساب شما هستند.

چرا اکانت اهمیت دارد؟

اکانت باعث می‌شود:

- گفتگوهای شما ذخیره شوند.
- در ورودهای بعدی به همان اطلاعات دسترسی داشته باشید.
- بتوانید از همان حساب در رایانه، تلفن همراه یا تبلت استفاده کنید.
- تنظیمات و سابقه استفاده شما حفظ شود.

اگر اکانت خود را نمی‌دانید چه کار کنیم؟

قبل از شروع کار با ChatGPT بهتر است مطمئن شوید:

- ✓ آدرس ایمیل خود را می‌دانید.
- ✓ رمز عبور را در اختیار دارید.
- ✓ امکان ورود به حساب وجود دارد.

اگر اکانت توسط شخص دیگری برای شما ایجاد شده است، بهتر است اطلاعات ورود را از او دریافت کنید یا در اولین فرصت حساب را به نام خود مدیریت کنید.

نکات مهم امنیتی

- رمز عبور خود را در اختیار دیگران قرار ندهید.
- از رمزهای ساده مانند 123456 استفاده نکنید.
- اطلاعات ورود را در محل امن نگهداری کنید.
- در صورت فراموشی رمز، از گزینه بازیابی رمز عبور استفاده کنید.

روش های استفاده از ChatGPT

پیوست شماره ۲

ChatGPT به دو روش قابل استفاده است.

۱- استفاده از مرورگر اینترنت

در این روش بدون نصب برنامه، از طریق مرورگرهایی مانند Chrome، Edge یا Firefox وارد حساب خود می شوید و از ChatGPT استفاده می کنید.

مزایا:

- نیاز به نصب ندارد.
- همیشه آخرین نسخه در دسترس است.
- روی هر رایانه ای قابل استفاده است.

۲- استفاده از اپلیکیشن

در این روش برنامه رسمی ChatGPT روی ویندوز، اندروید یا iPhone نصب می شود.

مزایا:

- دسترسی سریع تر
- استفاده راحت تر در تلفن همراه
- امکانات بهتر برای ارسال عکس، فایل و استفاده از قابلیت های دستگاه

تفاوت نسخه وب و اپلیکیشن

نسخه وب و اپلیکیشن هر دو به یک حساب کاربری متصل می شوند. اگر با یک اکانت وارد شوید، گفتگوهای شما بین دستگاه ها همگام سازی می شوند. بنابراین تفاوت اصلی، فقط در روش دسترسی است، نه در کیفیت یا هوشمندی ChatGPT.

توصیه برای شرکت کنندگان این دوره

اگر در محل کار امکان نصب نرم افزار ندارید، استفاده از نسخه وب کاملاً مناسب است. برای استفاده روزمره در تلفن همراه، نصب اپلیکیشن رسمی تجربه راحت تر و سریع تری فراهم می کند. تفاوت اپلیکیشن و مرورگر، مثل تفاوت ورود به اینترنت بانک از طریق برنامه بانک یا از طریق وبسایت بانک است. در هر دو حالت به همان حساب بانکی متصل می شوید؛ فقط مسیر دسترسی متفاوت است.»

آشنایی با محیط ChatGPT

پیوست شماره ۳

پس از ورود به ChatGPT، صفحه اصلی شامل چند بخش است که آشنایی با آن ها باعث می شود راحت تر از این ابزار استفاده کنید.

۱- نوار کناری (Sidebar)

نوار کناری محل مدیریت گفتگوهای شماست.

در این قسمت می توانید:

- گفتگوی جدید ایجاد کنید.
- گفتگوهای قبلی را مشاهده کنید.
- در صورت نیاز، یک گفتگوی قدیمی را ادامه دهید.
- در برخی نسخه ها، گفتگوها را جستجو یا دسته بندی کنید.

نکته: هر گفتگوی جدید، موضوع مستقلی دارد و سابقه آن ذخیره می شود تا بعداً بتوانید به آن مراجعه کنید.

۲- گفتگوی جدید (New Chat)

برای شروع یک موضوع جدید، از گزینه **New Chat** استفاده کنید.
این کار باعث می‌شود موضوع جدید از گفتگوهای قبلی جدا باشد و پاسخ‌ها متمرکزتر ارائه شوند.

۳- کادر ورود پیام

در پایین صفحه، کادر ورود متن قرار دارد. در این قسمت می‌توانید:

- سؤال بپرسید.
- متن تایپ کنید.
- فایل ارسال کنید (در صورت فعال بودن این قابلیت).
- در برخی نسخه‌ها، تصویر نیز بارگذاری کنید.

هرچه سؤال شما واضح‌تر باشد، پاسخ نیز دقیق‌تر خواهد بود.

۴- ارسال فایل

در نسخه‌هایی که این قابلیت فعال است، می‌توانید فایل‌هایی مانند Word، PDF، Excel یا تصویر را ارسال کنید تا ChatGPT آن‌ها را بررسی، خلاصه یا تحلیل کند.

۵- پاسخ‌های ChatGPT

پاسخ‌ها به صورت مکالمه نمایش داده می‌شوند و می‌توانید:

- سؤال تکمیلی بپرسید.
- درخواست اصلاح پاسخ را بدهید.
- از ChatGPT بخواهید پاسخ را خلاصه‌تر یا رسمی‌تر بنویسد.

۶- تنظیمات (Settings)

در بخش تنظیمات می‌توانید مواردی مانند:

- اطلاعات حساب کاربری
- زبان برنامه
- مدیریت حافظه (در صورت فعال بودن)
- تنظیمات امنیت و حریم خصوصی

را مشاهده یا تغییر دهید.

چند نکته کاربردی

✓ هر موضوع را در یک گفتگوی جداگانه مطرح کنید.
✓ عنوان گفتگوها را تغییر دهید تا بعداً راحت‌تر آن‌ها را پیدا کنید (اگر این قابلیت در نسخه شما وجود دارد).
✓ اگر پاسخ مناسب نبود، همان گفتگو را ادامه دهید و سؤال خود را دقیق‌تر بیان کنید؛ نیازی نیست همیشه گفتگوی جدید ایجاد کنید.
✓ گفتگوهای مهم را حذف نکنید، زیرا ممکن است در آینده دوباره به آن‌ها نیاز داشته باشید.

پیوست شماره ۴

نسخه رایگان و نسخه Plus چه تفاوتی دارند؟

نسخه رایگان

نسخه رایگان برای بسیاری از کاربران، به ویژه در شروع کار، کاملاً مناسب است و امکان انجام کارهایی مانند:

- پرسش و پاسخ
- نگارش متن
- خلاصه سازی
- ترجمه
- ایده پردازی
- کمک در تهیه گزارش ها

را فراهم می کند.

برای بسیاری از کاربران اداری، آموزشی و کارشناسی، این نسخه پاسخگوی نیازهای روزمره است.

نسخه Plus

نسخه Plus یک اشتراک ماهانه است که امکانات بیشتری در اختیار کاربر قرار می دهد. بسته به تغییرات سرویس، ممکن است شامل مواردی مانند:

- دسترسی گسترده تر به مدل های پیشرفته تر
- ظرفیت استفاده بیشتر در زمان های پرتراфик
- دسترسی زودتر به برخی قابلیت های جدید
- عملکرد بهتر در پروژه های طولانی یا پیچیده

باشد.

قابلیت ها ممکن است در طول زمان تغییر کنند؛ بنابراین همیشه بهتر است مشخصات فعلی را در صفحه رسمی اشتراک بررسی کنید.

آیا همه کاربران به نسخه Plus نیاز دارند؟

خیر.

اگر تازه کار با ChatGPT را شروع کرده اید، پیشنهاد می شود ابتدا با نسخه رایگان کار کنید و زمانی به فکر ارتقا باشید که واقعاً به امکانات بیشتر نیاز پیدا کرده باشید.

توصیه

برای بیشتر شرکت کنندگان این دوره، نسخه رایگان نقطه شروع مناسبی است. ابتدا مهارت استفاده از ChatGPT را تقویت کنید؛ سپس اگر در کار روزانه خود به امکانات بیشتری نیاز داشتید، درباره تهیه اشتراک تصمیم بگیرید.

پیوست ۵ اصول امنیت اطلاعات هنگام استفاده از هوش مصنوعی

چرا امنیت اطلاعات مهم است؟

هوش مصنوعی ابزار بسیار قدرتمندی است، اما مانند هر ابزار دیگری باید از آن مسئولانه استفاده شود. هر اطلاعاتی که وارد یک سرویس آنلاین می‌کنید، باید با رعایت قوانین و سیاست‌های سازمان باشد.

اطلاعاتی که بهتر است وارد نکنیم

- ✗ اطلاعات محرمانه کارخانه
- ✗ قراردادهای محرمانه
- ✗ رمزهای عبور
- ✗ اطلاعات مالی محرمانه
- ✗ اطلاعات شخصی همکاران
- ✗ اطلاعاتی که انتشار آن مجاز نیست

اطلاعات مناسب برای استفاده

- ✓ متن‌های آموزشی
- ✓ گزارش‌های عمومی
- ✓ دستورالعمل‌های منتشرشده
- ✓ داده‌های نمونه
- ✓ اطلاعاتی که قبلاً محرمانگی آن‌ها حذف شده است

توصیه‌های امنیتی

- همیشه قبل از ارسال اطلاعات، به محرمانه بودن آن فکر کنید.
- در صورت تردید، اطلاعات حساس را ناشناس‌سازی کنید.
- از وارد کردن اطلاعاتی که مجاز به انتشار آن‌ها نیستید، خودداری کنید.
- سیاست‌های امنیت اطلاعات سازمان خود را رعایت کنید.

پیوست ۶

واژه‌نامه اصطلاحات پر کاربرد

اصطلاح	توضیح ساده	اصطلاح	توضیح ساده
AI	هوش مصنوعی	Sidebar	نوار کناری برنامه
ChatGPT	دستیار هوشمند مبتنی بر هوش مصنوعی	Attachment	فایل پیوست
Prompt	دستور یا سوالی که به ChatGPT می‌دهیم	Upload	بارگذاری فایل
Model	مدل هوش مصنوعی که پاسخ را تولید می‌کند	Download	دریافت فایل
Account	حساب کاربری	History	سابقه گفتگوها
Login	ورود به حساب	Regenerate	تولید دوباره پاسخ
Logout	خروج از حساب	Copy	کپی کردن پاسخ

پیوست ۷

#	۱۰ پرامپت آماده برای شروع کار (((حالا دقیقاً چه چیزی از ChatGPT بپرسم؟)))
1	این متن را به صورت رسمی بازنویسی کن.
2	این گزارش را در پنج خط خلاصه کن.
3	اشکالات نگارشی این متن را اصلاح کن.
4	برای این جلسه یک صورتجلسه رسمی تهیه کن.
5	این فایل Excel را تحلیل کن و نتایج مهم را بنویس.
6	برای این پروژه یک برنامه زمان‌بندی پیشنهاد بده.
7	این متن را برای مدیرعامل خلاصه کن.
8	پنج ایده برای کاهش مصرف انرژی در کارخانه پیشنهاد بده.
9	این دستورالعمل را به زبان ساده توضیح بده.
10	اگر جای یک کارشناس تعمیرات بودی، برای این مشکل چه مواردی را بررسی می‌کردی؟

پیوست ۸

اشتباهات رایج کاربران تازه کار

مثلاً:

- تصور اینکه هر پاسخی که ChatGPT می‌دهد، بدون بررسی صحیح است.
 - نوشتن سؤال‌های بسیار کوتاه و مبهم.
 - شروع چند موضوع مختلف در یک گفت‌وگو و انتظار پاسخ منسجم.
 - وارد کردن اطلاعات محرمانه سازمان.
 - انتظار اینکه ChatGPT جایگزین تجربه و قضاوت مهندسی شود.
 - ندانستن اینکه با دقتی تر کردن درخواست، کیفیت پاسخ هم بهتر می‌شود.
- از همان ابتدا با ذهنیت درست از ابزار استفاده شود.

پیام پایانی

هوش مصنوعی یک دستیار است

اما مسئولیت حفاظت از اطلاعات همچنان بر عهده کاربر و سازمان است.
ChatGPT مانند یک نرم‌افزار اداری نیست که فقط چند دکمه داشته باشد
یک محیط گفت‌وگو است
هرچه بهتر با ساختار گفتگو و مدیریت آن آشنا شوید
استفاده از آن ساده‌تر و مؤثرتر خواهد بود.

https://alibeigi.org/wp-content/uploads/2026/07/ChatGPT_Workshop.pdf

لینک کارگاه آموزشی هوش مصنوعی در صنعت قند

https://alibeigi.org/wp-content/uploads/2026/07/PeiVast_ChatGPT_Workshop.pdf

لینک پیوست کارگاه

لطفاً نظرات، انتقادات، پیشنهادات و راهنمایی‌های خود را به آدرس ایمیل

b_alibeigi@yahoo.com

b_alibeigi@alibeigi.org

ارسال فرمایید. از همراهی و دیدگاه‌های ارزشمند شما سپاسگزاریم